

**Wyrok z dnia 14 listopada 1996 r.
I PKN 15/96**

Wysłanie świadectwa pracy do organu rentowego, zamiast wydania go pracownikowi narusza art. 97 § 1 KP, choćby pracownik zgłosił pracodawcy zamiar przejścia na rentę inwalidzką.

Przewodniczący SSN: Kazimierz Jaśkowski, Sędziowie: SN Maria Mańkowska, SA Mieczysław Bareja (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, z udziałem prokuratora Prokuratury Krajowej Jana Szewczyka, po rozpoznaniu w dniu 14 listopada 1996 r. sprawy z powództwa Grażyny L. przeciwko [...] Spółdzielni Mleczarskiej w Z. o odszkodowanie z tytułu niewydania w terminie świadectwa pracy, na skutek kasacji Ministra Sprawiedliwości [...] od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie z dnia 12 marca 1996 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok oraz poprzedzający go wyrok Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Zamościu [...] z dnia 29 grudnia 1995 r. i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu-Sądowi Pracy w Zamościu do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e n i e

Grażyna L. w pozwie skierowanym do Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Zamościu wnosila o zasądzenie od [...] Spółdzielni Mleczarskiej na jej rzecz kwoty 1.500 zł (nowych) odszkodowania z tytułu niewydania w terminie świadectwa pracy. Twierdziła, że zakład pracy pomimo złożonych wniosków świadectwa nie wydał, wobec czego nie mogła podjąć zatrudnienia, ani też zarejestrować się w Rejonowym Biurze Pracy w B.

Wyrokiem z dnia 29 grudnia 1995 r. [...] Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Zamościu powództwo oddalił. Sąd Pracy ustalił, że powódka była pracownikiem pozwanego zakładu pracy do dnia 31 sierpnia 1994 r. i z tą datą stosunek pracy między stronami został rozwiązany w trybie porozumienia stron, zaś powódka przeszła na rentę inwalidzką. Zakład pracy mając na względzie podjęcie wypłaty renty inwalidzkiej przez organ rentowy, wystawił świadectwo pracy i przekazał je temu organowi, o czym powiadomił powódkę. Zdaniem Sądu Rejonowego takie postępowanie zakładu pracy, zgodne z interesem pracownika, jest równoznaczne z wykonaniem obowiązku bezzwłocznego wydania mu świadectwa pracy. Kwestionując wiarygodność dowodów zgłoszonych przez powódkę w przedmiocie prób podjęcia zatrudnienia, Sąd Rejonowy uznał, że nie udowodniła ona szkody spowodowanej brakiem świadectwa pracy. Wyrokiem z dnia 12 marca 1996 r. [...] Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie rewizję powódki oddalił. Stwierdzając fakt niewydania powódce świadectwa pracy w terminie i nie podzielaając poglądów wyrażonych w motywach wyroku Sądu Pracy w tym zakresie, Sąd Wojewódzki uznał wyrok Sądu I instancji za zgodny z prawem, podzielaając ocenę dowodów dotyczących szkody. Nadto Sąd Woje-

wódzki powołał fragment treści protokołu z dnia 26 stycznia 1995 r. [...] dotyczący informacyjnego przesłuchania powódki, w którym stwierdziła "nie poniosłam żadnej szkody", jako dowód na to, że powódka nie tylko nie udowodniła szkody w rozumieniu art. 99 KP, ale sama stwierdziła, że wskutek braku świadectwa pracy nie powstała szkoda.

W kasacji wniesionej na podstawie art. 12 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej - Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 43, poz. 189) Minister Sprawiedliwości wnosił o uchylenie wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie z dnia 12 marca 1996 r. [...] i poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Zamościu z dnia 29 grudnia 1995 r. [...] oraz przekazanie sprawy temu ostatniemu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Zarzucając rażące naruszenie art. 233 § 1 KPC, art. 97 § 1 i 99 § 1 KP Minister Sprawiedliwości wywodził, że powódka w toku postępowania sądowego przedstawiła dowód z dokumentów dotyczący prób podjęcia nowego zatrudnienia w Spółdzielni Mleczarskiej w K. i Autozbycie Sp. z o.o. w Z. oraz wskazała świadków na okoliczności starań o pracę w obu tych zakładach pracy. Świadkowie potwierdzili fakt starań powódki o pracę oraz odmowy zatrudnienia z powodu braku świadectwa pracy. Zeznania świadków nie były kwestionowane przez stronę pozwaną. [...] Zdaniem Ministra Sprawiedliwości ocena zeznań świadków dokonana przez Sąd Pracy pozostaje w sprzeczności z materiałem dowodowym zebrany w sprawie i przekracza granice swobodnej oceny dowodów określone w art. 233 § 1 KPC. Nadto wskazał, że fragment wyjaśnień powódki przytoczony przez Sąd Wojewódzki w motywach wyroku nie dotyczy braku szkody w związku z niewydaniem świadectwa pracy w dniu 31 sierpnia 1994 r., ale świadectwa wydanego w dniu 8 grudnia 1994 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja Ministra Sprawiedliwości jest zasadna.

Zgodnie z art. 97 § 1 Kodeksu pracy zakład pracy w przypadku rozwiązania umowy o pracę lub wygaśnięcia stosunku pracy ma obowiązek niezwłocznego wydania pracownikowi świadectwa pracy. Przepis § 1 lit. a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 listopada 1974 r. w sprawie świadectw pracy i opinii (Dz. U. Nr 45, poz. 269 ze zm.) zobowiązuje zakład pracy do przesłania świadectwa pracy na adres wskazany przez pracownika. Powódka w miesiącu wrześniu 1994 r. dwukrotnie występowała z wnioskiem o wydanie świadectwa pracy i doręczenie go na adres domowy. Przesyłając świadectwo pracy powódki do organu rentowego zakład pracy nie wykonał ciążącego na nim obowiązku doręczenia świadectwa pracy pracownicy. Świadectwo to doręczył wadliwie w dniu 8 grudnia 1994 r., a zatem w dacie w pełni uzasadniającej roszczenie o odszkodowanie z tytułu niewydania świadectwa pracy w terminie. Zasadnie zatem kasacja, jak i Sąd Wojewódzki stwierdzają, że świadectwo pracy nie zostało wydane w terminie. Przepis art. 99 § 1 KP uzależnia prawo pracownika do odszkodowania z tytułu niewydania świadectwa pracy w terminie od udowodnienia szkody powstałej wskutek takiego sprzecznego z prawem postępowania zakładu pracy. Powódka wskazała

dowody dotyczące starań o pracę w obu zakładach pracy zarówno w postaci dokumentów pochodzących od tych zakładów, jak też w postaci zeznań świadków - pracowników tych zakładów pracy. Świadkowie w sposób jednoznaczny stwierdzili, że powódka składała wnioski o przyjęcie do pracy oraz, że nie została zatrudniona z powodu braku świadectwa pracy, pomimo istnienia możliwości zatrudnienia. Zeznania świadków nie zostały podważone jakimkolwiek dowodem w sprawie. Wręcz odwrotnie, świadkowie wyjaśnili w sposób logiczny okoliczności związane z ewentualnymi wadami dokumentów. W szczególności wskazali, że ich zakład nie korzystał z pośrednictwa pracy i zatrudniał pracowników zgłaszających się do pracy bezpośrednio w zakładzie pracy. Taka praktyka jest stosowana i nie narusza zasad zatrudniania, o ile po zatrudnieniu pracownika zakład pracy powiadomi o tym fakcie organ administracji zajmujący się zatrudnieniem. Kwestie związane z ewidencją i sposobem rejestracji kandydatów do pracy, czy też nieprowadzeniem tego rodzaju biurowych czynności, o ile Sąd Pracy upatrywał w tym niewiarygodność dowodów, powinny być wyjaśnione w drodze przesłuchania wskazanych przez powódkę świadków i nie mogły stanowić podstawy do uznania tych dokumentów, jak i zeznań świadków za niewiarygodne. Zasada swobodnej oceny dowodów określona w art. 233 KPC nakazuje sądowni dokonanie ich oceny według własnego przekonania, ale na podstawie wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego. Nierozważenie w sposób wszechstronny dowodów w sprawie prowadzi do dowolności ocen, sprzeczności tych ocen z dowodami i w pełni uzasadnia postawiony w sprawie zarzut naruszenia art. 233 KPC. Dotyczy to również wyroku Sądu rewizyjnego. Podniesiony w kasacji zarzut powołania się na fragment wyjaśnień powódki jest w pełni zasadny. Z umiejscowienia tego fragmentu należy wyprowadzać wniosek, że stwierdzenie w nim zawarte dotyczy ewentualnej szkody związanej z wydaniem świadectwa pracy w dniu 8 grudnia 1994 r., a nie faktu niewydania świadectwa pracy w terminie (w dniu 31 sierpnia 1994 r.)

Rozpoznając sprawę ponownie Sąd Pracy przeprowadzi dowód z zeznań świadków wskazanych przez strony, w tym przez powódkę, wyjaśni ewentualne rozbieżności i wątpliwości zaistniałe w sprawie oraz dokona oceny dowodów w sposób zgodny z art. 233 KPC.

Z tych wszystkich przyczyn, uznając kasację Ministra Sprawiedliwości za zasadną, stosownie do art. 393¹³ KPC orzeczono jak w sentencji.

=====